

MOSSÈN GABRIEL ROURA I LA SEVA VINCULACIÓ AMB SARRIÀ DE TER

JOSEP BRUGADA

Professor de llengua i literatura catalanes

Escrivia Ciceró “*verae amicitiae sepiternae sunt*”, és a dir, que les amistats són eternes, haurien de ser eternes. És el que m’ha passat últimament amb dos personatges de la vida gironina que en un temps realment curt han desaparegut de la meva vida i de la vida dels gironins, però per a mi –com per a moltes ciutadanes i ciutadans de Girona– aquestes personalitats esdevindran eternes. Dos gironins inoblidables, excepcionals, amb els quals vaig parlar llargament, que han deixat un buit insubstituïble. Mai la mort d’un ésser estimat passa avall sense tenir-los present en el record. Vull referir-me, d’una banda, a l’amistat i el profund respecte que sempre vaig tenir per mossèn Gabriel Roura i Güibes i, de l’altra, em refereixo a l’amistat que des de ben jovenet m’uní amb el meu amic i llibreter habitual en Pere Rodeja. Segurament, tant mossèn Gabriel Roura com en Pere Rodeja, en Pere de Can Geli, van tenir moltes coses en comú. Primerament, una bonhomia i una cordialitat extraordinàries. Difícils de substituir. Altrament, i enllà d’altres paral·lelismes que podríem establir entre aquests dos gironins de bé, tant mossèn Roura com en Pere Rodeja van estar vinculats en diversos moments de la seva vida amb el poble i les vivències de Sarrià de Ter. En Pere Rodeja perquè hi va néixer, s’hi va criar i la seva mare la Quimeta hi va viure tota la vida i, quant a mossèn Gabriel Roura, perquè va arribar com a vicari a la parròquia de Nostra Senyora de la Misericòrdia de Sarrià de Ter pels volts dels anys seixanta. Abans de res, cal dir que tots dos van ser excel·lents amics sarrianencs i gironins amb els quals vaig compartir un munt de converses sempre agradabilíssimes.

Mossèn Roura, doncs, va arribar a Sarrià de Ter com a vicari en els anys seixanta, concretament l’any 1965. Home d’església, va ser una persona

en tot moment molt oberta i assequible per a tothom. Jo crec que la seva màxima deuria ser la senzillesa i la projecció del bé i la bonhomia envers tothom, absolutament envers tothom sense excepció, tant creients com no creients, gent de condició i gent humil.

Quan mossèn Gabriel Roura va arribar a Sarrià de Ter jo formava part d'una patuleia de vaillets que vivíem al poble i estàvem vinculats a la parròquia. Deuríem tenir 6 o 7 anys. Recordo perfectíssimament com mossèn Gabriel, a més de les seves tasques pastorals, de seguida es va fer càrrec de l'organització d'activitats de lleure per a la mainada. Una d'aquestes activitats a les quals vaig participar va ser un fabulós casal d'estiu durant el qual amb mossèn Roura i alguns joves ens menaven amb diligència vers la riera de Rimau, a Sarrià de Dalt, per tal de banyar-nos i fer la berenada. Tal vegada això va esdevenir-se en la meua vida a instàncies d'algun dels cosins que tinc a Sarrià de Ter que em van convidar a agregar-me al casal. Els vaillets de Sarrià duïen un mocador vermell nuat al coll com si fóssin els *boy scouts* i els caps que ens portaven duïen, a més a més, un banderí de distinció. Recordo que el primer dia que em vaig agregar al casal jo no disposava de mocador, la qual cosa em creà una mica de complex, però per sort un dels amics de Sarrià, ironies de la vida, perquè es deia Salvador, em va dir que allò no havia de ser un problema, que si continuava venint cada dissabte gaudiria del corresponent mocadoret, símbol de distinció de l'escamot que menava mossèn Gabriel. Val a dir que en dissabtes posteriors aní a la riera de Rimau amb tots els sarrianencs i vaig compartir la berenada i aquella sanitat de la qual podíem gaudir a redós de la riera. Posteriorment, com que la riera de Rimau a l'estiu no portava gaire aigua, mossèn Gabriel degué de decidir de menar-nos a les deveses dels Salesians, al barri gironí del Pont Major a banyar-nos, puix al recinte del col·legi dels Salesians hi havia una piscina acabada de construir, que va fer les delícies de les nostres tardes xafogoses d'estiu. Després fèiem la berenada a les taules que hi havia en aquelles deveses i jugàvem a futbol. I mossèn Gabriel que ja no duïa sotana, el vèiem com un capellà modern, jugava a futbol amb nosaltres amb pantalons texans. A Sarrià, on mossèn Gabriel actuava de vicari hi havia també el Rector, que era el reverend mossèn Josep Estany, a qui nosaltres vèiem molt diferent i absolutament molt més distant que aquell mossèn enjogassat i cordial. A mossèn Estany l'havíem vist passejar molt sovint per Sarrià amb la seva teula i la seva sotana negra negra. Els nois i noies de Sarrià quan vèiem passar el Rector corríem a fer-li un bes a les mans, tal com estava establert

pels costums del temps, a la qual cosa ell accedia. Mossèn Gabriel Roura ja era diferent, el vèiem jovial i enraonat. I nosaltres dèiem, i doncs, al vicari ja no li hem de fer aitals reverències? Era clar que no. Alguna cosa estava canviant a la parròquia de Sarrià. Malgrat tot, a mossèn Gabriel sempre li vam tenir una gran deferència i un gran respecte.

Llavors amb els anys –finals dels anys seixanta– mossèn Gabriel s'implicà en l'única associació cívica, cultural i recreativa possible al poble de Sarrià de Ter, el Patronat de Pares de Família, una associació que legalment i a l'ampar del bisbat de Girona degué constituir i impulsar ell mateix per tal de tenir un marc legal on poder fer activitats i reunions amb pares i mares, amb veïns i veïnes en aquella època sòrdida dels darrers anys del franquisme. A finals de la dècada dels seixanta només era possible fer alguna cosa a l'empara de l'Església. I mossèn Gabriel ho dugué a terme a Sarrià de Ter. Sens dubte, ell i els pares de família de Sarrià de Ter impulsaren aquell Patronat que tan benefactor va ser per a la nostra formació i la nostra convivència d'adolescents. Al Patronat mossèn Gabriel hi va promocionar primer el cinema per a tots, el que es distribuïa aleshores amb prèvia censura i en format de 16 mil·límetres. També hi hagué cinefòrum. Recordo que mossèn Gabriel feia ell mateix d'operador de la màquina de fer cine, progressivament als qui en teníem curiositat ens ensenyava a rebobinar les pel·lícules i a fer anar la màquina. Talment com en aquella pel·lícula entranyable del Giuseppe Tornatore, *Cinema Paradiso*. Gràcies a mossèn Gabriel vaig aprendre, doncs, a fer d'operador de cinema durant algunes temporades. Em feia gràcia de mossèn Gabriel la seva catalanitat, perquè, per exemple, de les pel·lícules dels graciosos Stan Laurel i Oliver Hardy ell en deia una pel·lícula del “gras i el prim” quan tothom els anomenava “*el gordo y el flaco*”. Jo crec que aleshores la sensibilitat catalanista de mossèn Gabriel era palmària i, sens dubte, ens la va traspasar. També mossèn Gabriel amb altres joves de Sarrià organitzà unes colònies a cala Taballera, al cap de Creus, ho va explicar molt bé en Josep Rodríguez Molar en un article intítulat “La virtut de la paciència”.¹ Després,

¹ Vegeu RODRÍGUEZ MOLAR, Josep M. in revista de cultura i informació local *Parlem de Sarrià*, núm. 64, gener-març 2008. En aquesta revista hom pot trobar altres escrits sobre la personalitat i la vida sarrianenca de mossèn Gabriel Roura i Güibes signats per Narcís Casassa i Font, per Joaquim Rodríguez Vidal i per Francesc Ramió i Vila.

mossèn Gabriel va buscar per als nens i nenes de Sarrià una casa del bisbat per tal de portar-hi a terme unes colònies. Aquesta casa va ser la rectoria de l'indret de Granollers de Rocacorba, a la vall de Llémèna. Allò va ser més que una casa, era una rectoria del segle XVIII, casa que va gestionar ell mateix i va fer les delícies d'unes noies i uns nois criats en un poble aleshores gens sanitos de l'àrea industrial de Girona. Molts joves i molts vailets i vailettes de Sarrià de Ter vam ser molt feliços amb les colònies que gestionà mossèn Gabriel almenys des de finals dels anys seixanta fins al 1976 i de les quals en fou ell el responsable. No m'allargaré en la sanitat i la catalanitat, el bon saber fer, la llibertat dels quals gaudírem tots plegats en aquelles colònies, ho he explicat llargament al capítol d'"Els anys de la Citrania"², en què faig referència al paper de responsable que hi va tenir l'estimat amic i conseller mossèn Gabriel Roura. Tots recordem el magnífic Simca 1000 del mossèn. A la parròquia de Sarrià de Ter mossèn Roura ens gestionà també un local perquè les noies i els nois de la meua generació ens poguéssim relacionar a canvi que interpretéssim *Els pastorets* a la Sala del Patronat, a canvi que els dissabtes anéssim a cantar a la missa vespertina o que l'acompanyéssim bo i cantant per l'interior de la nau de l'espaïosa església de la Misericòrdia de Sarrià de Ter els dies que havíem de celebrar el viacrucis. Nosaltres joves vam col·laborar amb ell. Talment col·laboràrem també amb ell un dia que ens va dir que anéssim a buscar una carretoina que hi havia a la fusteria del meu pare. Ens tenia intrigats, perquè no sabíem què en volia fer mossèn Gabriel, d'aquella carretoina, no sabíem què volia transportar. Vam transportar-hi molts papers i llibres de la rectoria franquista. Recordo que vam anar una tarda al cementiri i allà vam fer una fogaina amb tots aquells papers i aquells llibres franquistes. A mi em sabia greu que ens fes cremar precisament llibres, però mossèn Gabriel sabia el que es feia. Cremàvem vestigis franquistes, així de clar, sense contemplacions. En moltes ocasions, en la meua adolescència vaig percebre com mossèn Gabriel era un antifranquista total i una persona catalanista i de gran cor i gran liberalitat democràtica.

Ulteriorment a això local que explico, la meua relació amb mossèn Gabriel Roura, s'esdevingué a l'Arxiu Capitular de Girona quan ell n'era el

² Vegeu BRUGADA, Josep; *Sarrià de Ter, el paper de la història*, CCG Edicions, Girona, 2006.

responsable.³ Sempre que vaig anar a l'arxiu em va atendre amb simpatia i diligència i, fins i tot, em va fer propostes de treball de recerca. Recordo que una vegada em va deixar el dietari de l'ardiaca major de la catedral de Girona, Dalmau de Raset, i em suggeria que el podria estudiar, puix estava escrit en llatí humanístic i en català, tasca que a ell li semblava que un aprenent de filòleg podria arribar a fer. També un dia em suggerí per provar la meua incipient i juvenívola perícia de filòleg un text l'autenticitat del qual era dubtosa, el text de la *Doctrina Compendiosa* que hom ha atribuït sovint a Francesc Eiximenis i que en l'actualitat hom no acaba d'estar prou segur que el dit volum sigui autògraf del menoret gironí. La cosa certa és que mossèn Gabriel, me'l suggerí. No em va dir de qui era i jo, després d'un parell de dies de transcriure'n algunes pàgines, li vaig dir que per estil, o era de Francesc Eiximenis o s'hi assemblava moltíssim. Així doncs, mossèn Gabriel deixava fer, atorgava. En aquell temps ell tenia ja prou feina al capítol catedralici. Sigui com sigui, érem amics i sempre que el veia baixar o pujar del Barri Vell de Girona ens saludàvem i no deixava mai de preguntar pels meus. D'ell, home d'església, només en puc dir elogis, crec que era la bonhomia personificada.

³ Vegeu VILLAR TORRENT, Joan; "Mn. Gabriel Roura i Güibas, canonge arxiver de la catedral (1932-2008)", in AIEE, *Annals de l'Institut d'Estudis Empordanesos*, 39 (2008), pàg. 451-457.